

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
25 листопада 2019 р., протокол №2

Директор школи _____

Валентина ІКЛЕНКО

ПРОГРАМА

“Безпечна і дружня до дитини школа”

в Арбузинській загальноосвітній школі I - III ступенів №2 ім. Т.Г.Шевченка
Арбузинської селищної ради Миколаївської області
на 2019-2024 роки

I. Загальні положення

Безпечна школа - заклад освіти, що забезпечує захист від насильств, образ, зловживань та експлуатації учнів, персоналу.

Під цими термінами розуміється захист від багатьох конкретних загроз, таких як дитяча праця, торгівля, тортури, тілесні покарання, знущання, сексуальні домагання, зловживання та експлуатація, вербування до збройних сил, збройний напад та стихійні катастрофи.

Концепція безпечної школи включає попередження усіх загроз життю та добробуту дітей, готовність діяти і надавати першу допомогу у разі, якщо такі загрози мали місце в школі, дорогою до або зі шкіл, механізм захисту учнів, персоналу та шкільних приміщень

Школа, дружня до дитини — це заклад освіти, покликаний допомогти дітям у навчанні навичок, необхідних у сучасному мінливому світі, щоб поліпшити їхнє здоров'я і благополуччя, створити безпечне середовище, підвищити мотивацію вчителів і суспільства до підтримки.

Безпечна і дружня до дитини школа — заклад освіти, який забезпечує всі необхідні умови для навчання, успішної соціалізації та гармонійного розвитку дітей і підлітків із наголосом на питаннях захисту життя і здоров'я.

Безпека — це відсутність загроз життєво важливим інтересам людини: її життю, здоров'ю і добробуту.

Освітнє середовище – це характеристика просторово-предметного оточення, системи впливів та умов формування особистості, а також система можливостей для розвитку особистості.

Безпечне освітнє середовище – це наявність у ньому безпечних умов навчання та праці, комфортної міжособистісної взаємодії, яка сприяє емоційному благополуччю учнів, педагогів, батьків, відсутність будь-яких проявів насильства та достатньо ресурсів для їх запобігання, а також дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного.

Безпечне освітнє середовище забезпечує фізичну та емоційно-психологічну безпеку учасників освітнього процесу.

Фізичне середовище — вся територія і шкільні приміщення, включно з навчальними класами, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, роздягальнями, туалетними, їдальнею тощо, — мають бути тими місцями, де суворо дотримуються відповідних санітарно-гігієнічних умов і де школярам не загрожує небезпека, хвороби, фізична шкода або травми.

Емоційно-психологічну безпеку учнів і вчителів забезпечує сприятливий шкільний клімат. Перший крок до створення такого клімату — запобігання всім формам насильства: тілесним покаранням, бійкам, цькуванню, знущанню, сексуальному та гендерному насильству, дискримінації за будь-якою ознакою.

Інклюзивне освітнє середовище - сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

Універсальний дизайн у сфері освіти - дизайн предметів, навколишнього середовища, освітніх програм та послуг, що забезпечує їх максимальну придатність для використання всіма особами без необхідної адаптації чи спеціального дизайну.

II. Мета і завдання

Мета: гарантування безпеки всіх учасників освітнього процесу, створення сприятливого клімату в закладі освіти спільними зусиллями адміністрації, педагогів, учнів, батьків і місцевої громади

Завдання:

- забезпечити у закладі освіти сприятливі для здоров'я умови для роботи і навчання шляхом відповідного благоустрою шкільних приміщень, ігрових майданчиків та їдалень, вжиття належних заходів безпеки тощо;
- сприяти формуванню почуття відповідальності за здоров'я окремих людей у сім'ях та серед шкільної спільноти загалом;
- заохочувати до формування здорового способу життя та запропонувати учням і шкільному персоналу реалістичний і привабливий діапазон можливостей для оздоровлення свого способу життя;
- надати можливість усім здобувачам освіти якнайповніше розкрити свій фізичний, психологічний і соціальний потенціал, а також сприяти формуванню у них почуття впевненості в собі;
- поставити чіткі завдання щодо зміцнення здоров'я та гарантування безпеки для всього шкільного колективу (учнів і дорослих, які працюють у школі);
- сприяти формуванню партнерських відносин між педагогічним колективом і здобувачами освіти, між самими учнями, а також між школою, сім'єю та місцевою громадою;
- забезпечити ефективне використання наявних ресурсів для підтримки роботи, спрямованої на зміцнення здоров'я;
- розробити комплексні і послідовні заходи профілактичної освіти;
- надати учням можливість здобути теоретичні знання і практичні навички, необхідні для прийняття раціональних рішень щодо їхнього здоров'я, а також для охорони й оздоровлення навколишнього фізичного середовища;
- забезпечити ефективне функціонування медичного кабінету закладу освіти як додаткового ресурсу для проведення просвітницької роботи, що допомагає учням стати більш обізнаними користувачами послуг охорони і підтримки здоров'я.

III. Актуальність

В процесі реформування системи освіти, важливим кроком є побудова безпечного освітнього простору, зменшення рівня конфліктів між учасниками освітнього процесу шляхом впровадження відновних практик у освітній процес, розбудови внутрішньої системи якості освіти Завдання освітян робити все, аби

сучасні діти могли навчатися без страху і насилля, отримувати ціннісні життєві навички, які відповідають світу що змінюється.

IV. Принципи безпечного освітнього середовища та безпеки життєдіяльності

1. Принцип превентивності. Превентивна освіта — це комплексний цілеспрямований вплив на особистість у процесі її динамічної взаємодії із соціальними інституціями, спрямований на фізичний, психологічний, духовний, соціальний розвиток особистості, формування в неї відповідальної поведінки, імунітету до можливих негативних впливів соціального оточення; профілактика та корекція негативних проявів поведінки.
2. Принцип домінування життя людини як головної цінності, що визначає модель мінімальної (необхідної) безпеки, максимально усуває ризики, що загрожують життю як дітей, так і дорослих.
3. Принцип регіональної специфіки передбачає під час організації системи безпеки освітнього середовища школи облік небезпек і можливих надзвичайних ситуацій конкретного регіону (міста, області, району).
4. Принцип комплексності оцінки небезпек (ризиків), що задає методику оцінки різних педагогічних (освітніх) ризиків (зовнішніх і внутрішніх) на основі комплексного, системно-синергетичного підходів.
5. Принцип міні-макса, що визначає досягнення максимального ефекту безпеки при наявності мінімуму ресурсного забезпечення.
6. Принцип максимальної ефективності управління системою заходів і створення педагогічних умов, спрямованих на забезпечення максимальної безпеки освітнього середовища і школи, як соціального інституту в цілому.
7. Принцип компетентнісного підходу через передбачення, запобігання, дії.

Передбачати — означає:

- вміти розпізнавати небезпечні ситуації;
- передбачати наслідки своїх дій;
- оцінювати ризик.

Запобігати — означає:

- діяти так, щоб не потрапляти у небезпеки;

- самому не створювати небезпек (наприклад, на дорозі й у транспорті);
- вживати запобіжних заходів (наприклад, встановлювати охоронну сигналізацію, проводити пожежні тренування).

Діяти — означає:

- не розгубитися, тобто бути фізично і психологічно готовим діяти у небезпечній ситуації;
- знати, що і як треба робити в таких випадках;
- уміти зв'язуватись і взаємодіяти з рятувальними службами, правильно використовувати рятувальне спорядження;
- не втрачати надії й боротися, зробити все можливе, щоб урятуватися самому і допомогти іншим.

8. Розбудова здорового освітнього середовища має здійснюватися на основі розвитку навичок. Такий підхід забезпечує не тільки здобуття знань, а й формування ставлень (психологічних установок та ціннісних орієнтирів) і необхідних у повсякденному житті когнітивних навичок (здатності вирішувати проблеми, творчого та критичного мислення, вміння ухвалювати рішення), емоційних навичок (самоусвідомлення та розбудови самооцінки, вміння володіти собою і керувати стресами), а також навичок міжособистісних стосунків (ефективної комунікації, кооперації та вміння домовлятися і розв'язувати конфлікти).

Робота над створенням освітнього середовища не припиняється з досягненням певного результату. Насамперед, це безперервний процес реагування на нові виклики життя, пошук нових можливостей, ресурсів, генерування нових ідей і правил. Водночас необхідно, щоб всі учасники цього процесу усвідомлювали спільну відповідальність, мали вміння, бажання та добру волю для такої співпраці.

V. Основні напрямки розбудови здорового освітнього середовища

5.1. Захисне та сприятливе для здоров'я і навчання фізичне середовище.

Школа має чіткі рекомендації щодо безпечного маршруту до школи.	
---	--

Шкільне подвір'я, приміщення і навколишня територія є безпечними для життя і здоров'я учнів	
У школі створено належні санітарно-гігієнічні умови	
У школі належний рівень пожежної та електричної безпеки.	
У школі забезпечено доступ до якісного харчування, майданчиків для занять фізичною культурою, пункту надання першої домедичної допомоги.	
У школі створено навчальний простір, який забезпечено сучасними технологічними засобами та навчально-методичними матеріалами для активного навчання дітей з урахуванням особливостей їхнього розвитку.	
У школі забезпечується навчання персоналу школи і учнів з питань мінної безпеки та поводження з вибухонебезпечними речовинами	
У школі проводяться практичні тренування персоналу та учнів щодо злагоджених дій в екстремальних і надзвичайних ситуаціях.	

5.2. Комфортне психосоціальне середовище

Персонал школи добре обізнаний із концепцією безпечної школи та підготовлений з питань створення психосоціального середовища, сприятливого для навчання, здоров'я,	
--	--

успішної соціалізації та гармонійного розвитку дитини	
Школа підтримує дружню, заохочувальну і комфортну атмосферу для всіх учасників освітнього процесу.	
Школа проводить активну політику щодо недопущення всіх видів насильства і має чіткі механізми реагування на прояви насильства і знущання.	
У школі створено і забезпечується вільний доступ до позаурочної діяльності, сприятливої для здоров'я, безпеки і розвитку життєво важливих компетентностей.	
У школі забезпечується надання психологічних консультацій та психосоціальної підтримки, особливо для дітей, які постраждали внаслідок конфлікту, та дітей із сімей у складних життєвих обставинах.	
У школі здійснюється направлення учнів для отримання зовнішньої допомоги у разі потреби.	

5.3. Навчання дітей і дорослих на засадах загальнолюдських цінностей і життєво важливих компетентностей

У школі створено систему мотивації до навчання вчителів та учнів життєво важливих навичок на засадах компетентнісного підходу.	
Навчання психосоціальних навичок, сприятливих для здоров'я, безпеки, успішної соціалізації та самореалізації учнів, визначено одним із ключових завдань школи.	

Тематика здоров'я, безпеки, соціальної та громадянської компетентності, розбудови миру, підприємливості, екологічної грамотності, поводження у надзвичайних ситуаціях є обов'язковими елементами змісту навчального плану школи	
У школі навчання психосоціальних компетентностей (життєвих навичок) для учнів усіх класів відбувається в інтерактивній формі	
У школі створено систему взаємонавчання і взаємопідтримки вчителів.	
Персонал школи постійно підвищує свою кваліфікацію за дистанційними та очними формами навчання, шляхом самоосвіти	

5.4. Ефективне шкільне управління, партнерство і участь

Створення безпечної (дружньої до дитини) школи є головним пріоритетом шкільної політики.	
Школа має визначену місію і кодекс поведінки, які сприймаються усіма учасниками освітнього процесу	
Управління школою відбувається на засадах самоврядування, демократії, рівного доступу, прозорості та поваги до різноманіття культур (включно з системою учнівського самоврядування).	
Батьки учнів беруть активну участь у житті школи.	
Персонал школи мотивований і отримує постійну підтримку у набутті	

необхідних навичок щодо забезпечення ефективного шкільного управління, партнерства та участі.	
Школа активно взаємодіє з громадою та органами місцевого самоврядування на засадах відкритості і партнерства.	
Школа забезпечує залучення і рівність для всіх учасників освітнього процесу	

“Безпечна і дружня до дитини школа”

в Арбузинській загальноосвітній школі I - III ступенів №2 ім. Т.Г.Шевченка
Арбузинської селищної ради Миколаївської області
на 2019-2024 роки

Розробник	Науково - методична рада школи
Модератори	Заступник директора Терлецька Н.В. Педагог - організатор Сопінська А.В.
Підстави для розробки	Деякі питання щодо створення у 2019/2020 н. р. безпечного освітнього середовища, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок Лист МОН № 1/9-414 від 27.06.19 року
Нормативно - правова база	• Закон України “Про освіту” • Концепція “Нова українська школа” • наказ МОН від 02.10.2018 № 1047 Методичні рекомендації щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами. • Розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2019 року № 56 затверджено План заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року
Головна мета	гарантування безпеки всіх учасників освітнього процесу, створення сприятливого клімату в закладі освіти спільними зусиллями адміністрації, педагогів, учнів, батьків і місцевої громади

Завдання

- забезпечити у закладі освіти сприятливі для здоров'я умови для роботи і навчання шляхом відповідного благоустрою шкільних приміщень, ігрових майданчиків та їдалень, вжиття належних заходів безпеки тощо;
- сприяти формуванню почуття відповідальності за здоров'я окремих людей у сім'ях та серед шкільної спільноти загалом;
- заохочувати до формування здорового способу життя та запропонувати учням і шкільному персоналу реалістичний і привабливий діапазон можливостей для оздоровлення свого способу життя;
- надати можливість усім здобувачам освіти якнайповніше розкрити свій фізичний, психологічний і соціальний потенціал, а також сприяти формуванню у них почуття впевненості в собі;
- поставити чіткі завдання щодо зміцнення здоров'я та гарантування безпеки для всього шкільного колективу (учнів і дорослих, які працюють у школі);
- сприяти формуванню партнерських відносин між педагогічним колективом і здобувачами освіти, між самими учнями, а також між школою, сім'єю та місцевою громадою;
- забезпечити ефективне використання наявних ресурсів для підтримки роботи, спрямованої на зміцнення здоров'я;
- розробити комплексні і послідовні заходи профілактичної освіти;
- надати учням можливість здобути теоретичні знання і практичні навички, необхідні для прийняття раціональних рішень щодо їхнього здоров'я, а також для охорони й оздоровлення навколишнього фізичного середовища;
- забезпечити ефективне функціонування медичного кабінету закладу освіти як додаткового ресурсу для проведення просвітницької роботи, що допомагає учням стати більш обізнаними користувачами послуг охорони і підтримки здоров'я.

Структура	I. Загальні положення II. Мета і завдання III. Актуальність IV. Принципи безпечного освітнього середовища та безпеки життєдіяльності V. Основні напрямки розбудови здорового освітнього середовища
Суб'єкти	Здобувачі освіти, батьки/особи, що їх замінюють, учителі, зацікавлені особи
Очікувані результати	створення безпечних та комфортних умов навчання та професійної діяльності в закладі освіти
Інтернет розміщення	https://sites.google.com/view/arbzosh2
Термін дії	2019 - 2024 рр.

